

Letaki in plakati slovenskega gledališča v Trstu med 1904 do 1920

Dramatično društvo in kasneje vodstvo Slovenskega gledališča v Trstu je svoje predstave najavljalo v časopisu Edinost obenem zasedbami. Tiskali pa so tudi letake in plakate. Enako je bilo, ko so gostovali ansambli iz drugih krajev. Predvidevamo lahko, da so tiskane primerke tudi shranjevali, najbrž nekaj kot ostanek, nekaj za arhiv. Saj iz obvestila ob začetku sezone 1908/09, kjer so navedeni člani ansambla in ostalo osebje gledališča, navajajo celo ime arhivarja — Grgico Lesića. Ob požigu Narodnega doma leta 1920 je bil seveda uničen ves inventar gledališča, garderoba in knjižnica z arhivom. Mnogo stvari nam je prav zato danes uganka.

Plakati in letaki so se ohranili le pri redkih posameznikih. Seveda ni mogoče misliti, da bi bilo danes možno sestaviti kompletno zbirko tiskov, ki so jih izdali tržaški gledališčniki. Tako kot vse drugo gradivo starega slovenskega gledališča, je poskušal tudi tiske poiskati in zbrati pokojni igralec in zavzeti arhivar Rado Nakrst. V njegovi zbirki so predvsem gledališki letaki iz zadnjih dveh let, predno je gledališče prenehalo z delom. Večjo zbirko je imel kanonik Matija Sila v svoji bogati knjižnici v tomajskem župnišču. Leta 1967 je nanje opozoril dr. Branko Marušič in zato so danes v SFGM fotografske kopije teh letakov. Ko sem pred dvema letoma ponovno želela videti originale, jih nisem našla ne v Tomaju ne v Malem semenišču v Vipavi, kamor so bile preseljene zapuščine Matije Sile, Albina Kjudra in Antona Požarja. Vsa poizvedovanja v obeh krajih niso dala želenega rezultata. Edina možnost je, da je mapa ali škatla (kot je omenjal tudi Rado Nakrst) založena še kje v Malem semenišču.

Po pregledu zapisnikov zapuščin dr. Požarja in Sila-Kjudrove sem našla pod posameznimi oznakami plakate in letake, manjka le del z oznako Qq 39 iz Sila-Kjudrove zapuščine in to smatram, da je pogrešano gradivo.

V zapuščini dr. Antona Požarja so tile plakati:

Pp 55 Gledališke predstave in druge prireditve v tržaškem Narodnem domu med leti 1905 in 1912

1. H. Sudermann, Zavičaj — gostovanje Marije Ružičke-Strozzi — Hrvatsko primorsko dramsko kazalište, 5. siječnja 1908
2. G. Ohnet, Vlasnik talionica — Hrvatskoprimorsko dramsko kazalište, 6. siječnja 1908

3. Koncert ob 50-letnici umetniškega jubileja Dmitrij Slavjanskij Agrenjev, 20. marca 1908 — 2 izvoda
4. Koncert ob 50-letnici umetniškega jubileja Dimitrij Slavanskij Agrenjev, 22. marca 1908
5. Umetniška noč v Narodnem domu (Simbolična živa podoba), balet, ples, 6. februarja 1909
6. J. Štolba, Na ljetovanju — Gostovanje Zemaljskog kazališta v Zagrebu, 27. junija 1909
7. M. Praga, Kriza — Gostovanje Zemaljskog kazališta v Zagrebu, 28. jun. 1909, 2 izvoda
8. E. Brieux, Rdeči talar — Poslovilni večer g. Vavre in g. Borštnika, 30. jun. 1909
9. N. V. Gogolj, Revizor — 1. 7. 1909, 2. izvoda
10. M. Ogrizovič, Hasanaginica — Gostovanje Hrvatskog narodnog pokrajinskog kazališta — 25. travnja 1912
11. H. Dragošić, Zrinjski in P. Petrović, Duše — kot zgoraj — 28. travnja 1912 — 2 izvoda
12. Gostovanje hrvatskog primorskog kazališta — Poslovilni večer in 25-letnica I. Borštnika
B. Nušić, Knez od Semberije
B. Nušić, Navaden človek
Kako da ga pričakam, 7. jan. /1908/ — 3 izvode
13. V. Car Emin, Zimsko sonce — gost. kot zgoraj, 8. jan. /1908/
14. O. Ernst, učitelj Flaschmann — kot zgoraj — 19. jan. /1908/
15. N. B. Raksanjin, Nastop strasti — kot zgoraj — 11. jan. /1908/
16. W. Shakespeare, Hamlet — kot zgoraj — 12. jan. /1908/ — 2 izvoda
17. V. Sardou, Dobri prijatelji — Gost. Hrvatskog zemaljskog kazališta v Zagrebu, 29. jun. b. 1.
18. 1. koncert pevskega zbora Glasbene matice iz Ljubljane — 25. marca 1905
19. 2. koncert Pevskega zbora Glasbene Matice iz Ljubljane — 26. marca 1905
20. Slovanski simfonični koncert vojaškega orkestra pod vodstvom kapelnika P. Teplyja — 15. apr. 1905
21. II. slovanski simfonični koncert, razlaga posameznih skladb — 15. apr. 1905
22. Jedni koncert čeških umetnikov Julij Bochniček-Laubner-Jan Buctele — 2 izv.
23. J. Freudenreich, Graničarji — Gost. družine Gavrilović — 16. jul. 1910 — 2 izv.
24. L. Fulda, Maškarada — 22. nov. b. 1.
H & E. A. Paulton, Nioba — 23. nov. b. 1., gost ljubljanskega gledališča
25. Veliki simfonični koncert pod vodstvom Teplyja, dvojezično slov.-hrv., b. d.

V zapuščini Matije Sile in Albina Kjudra najdemo:

Ii 66 Ljudska predavanja v Trstu /vabila/

Med njimi je letak za predavanje Ivana Cankarja Umetnost in ljudstvo 14. okt. 1910 v Delavskem domu v ul. Boschetto.

Oq 35 Slovensko gledališče v Trstu — veliki stenski lepaki 1908—1912

1. Otvoritveni lepak sezone 1908/09
2. F. A. Šubert, Žetev, gost. A. Verovška, 21. nov. 1909
3. K. A. Görner, Sneguljčica in H. Ibsen Nora, 12. dec. 1909
4. F. Govekar, Rokovnjači, gost. A. Verovšek, 19. dec. 1909 — manjka
5. F. Govekar, Legionarji, gost. A. Verovška, 25. dec. 1909
H. Ibsen, Nora — 26. dec. 1909
6. F. Govekar, Legionarji in
F. Govekar, Rokovnjači, 1. jan. 1910
7. A. Strindberg, Oče — gost. I. Borštnika, 6. jan. 1910
8. Tugomir (Josip Mandić)
Po petnajstih letih
V temi
Samaritanci, 16. jan. 1910
9. A. Engel & J. Horst, Nastavljena past, 23. jan. 1910
10. L. Anzengruber, Samska domačija, 18. marca 1910
11. Prostožidarji — gost. A. Verovška in E. Groma, 4. apr. 1910
12. C.-M. Hennequin, Sladkosti družinskega življenja in
N. V. Gogolj, Revizor, 6. nov. 1910
13. V. Car Emin, Zimsko sonce in
G. Moser, Knjižničar, 8. dec. 1910
14. Hervé, Mam'zelle Nitouche in
W. Shakespeare, Beneški trgovec, 26. marca 1911
15. R. Planquette, Korneviljski zvonovi, 9. apr. 1911
16. E. Raupach, Mlinar in njegova hči,
V. Hugo, Lukrecija Borgia in
H. Bolten-Baekers, Trnuljčica, 2. nov. 1911
17. V. Hugo, Lukrecija Borgia in
A. C.-A. Bisson & A. Marc, Madame Bonivard, 19. nov. 1911
18. H. Sudermann, Čast in
M. Gorkij, Na dnu, 17. dec. 1912
19. L. N. Tolstoj, Živi mrtvec in
E. Audran, Punčka, 25. dec. 1911
20. O. Strauss, Valčkov čar in
H. Bernstein, Vihar, 26. dec. 1911
21. O. Strauss, Valčkov čar, 31. dec. 1911 in
H. Bernstein, Vihar, 1. jan. 1912
22. E. Audran, Punčka in
C.-M. Hennequin, Anatolov dvojnik, 7. jan. 1912
23. E. Audran, Punčka in
B. Thomas, Charleyeva tetka, 14. jan. 1912
24. C.-M. Hennequin, Anatolov dvojnik in
V. Parma, Caričine amakonke, 28. jan. 1912
25. Hervé, Mam'zelle Nitouche in

- A. Schwayer, Red iz npravnosti — gost. H. Nučiča, 2. febr. 1912
26. V Parma, Caričine amaconke, 4. febr. 1912
27. E. Audran, Punčka in
G. Rovetta, Papa ekselencia, 11. febr. 1911
28. V. Parma, Caričine amaconke — gost. R. Thalerjeve, 28. febr. 1912
29. E. Kálmán, Jesenski manevri, 29. febr. 1912
30. F. Bonn, Sherlock Holmes — ben. predstava za L. in Š. Dragutinovičeva, 10. marca 1912
31. E. Kálmán, Jesenski manevri in
O. Mirabeau, Kupčija je kupčija, 17. marca 1912

Qq 42 Veliki stenski lepaki

1. Napoved gostovanja ansambla Hrv. zemaljskog kazališta za 26., 27., 28., 29. in 30. jun. 1909
2. M. Ogrizović, Hasanaginica, 26. jun. 1909
3. J. Štolba, Na letovišču, 27. jun. 1909
4. M. Praga, Kriza, 28. jun. 1909
5. E. Brioux, Rdeči talar, 30. jun. 1909
6. N. V. Gogolj, Revizor, 1. jul. 1909
7. Napoved gostovanja Hrv. primorskog kazališta, 5.—11. jan. (1908)
8. V. Car Emin, Zimsko sonce, 8. jan. (1908)
9. Dva koncerta, 20., 22. marca (1908)

Qq 44 Dramatično društvo v Trstu — veliki stenski lepaki 1907—1909

1. A. Neidhardt, Prvi — otvoritvena predstava, 6. okt. 1907
2. A. Neidhardt, Prvi, 20. okt. 1907
3. G. Prejac, Kdo je mrtev, 20. okt. 1907
4. G. Prejac, Sodni dan, 1. nov. 1907
5. K. Morré, Revček Andrejček, 10. nov. 1907
6. G. Prejac, Kdo je mrtev, 17. nov. 1907
7. Z. Kvedrova, Egoizem in
I. S. Turgenjev, Tuji kruh — gost. A. Danilove, 24. nov. 1907
8. I. S. Turgenjev, Tuji kruh, 24. nov. 1907/brez Egoizma Z. Kvedrove, 24. nov. 1907/
9. C. Birch-Pfeiffer, Cvrček, 15. dec. 1907
10. S. Tucić, Trhli dom — gost. Mato Bonačić, 22. dec. 1907
11. C. Birch-Pfeiffer, Cvrček, 26. dec. 1907
12. K. A. Görner, Sneguljčica, 1. jan. 1908
13. K. A. Görner, Sneguljčica, 19. jan. 1908
14. B. Buchbinder, On in njegova sestra, 26. jan. 1908 — 2 izv.
15. B. Buchbinder, On in njegova sestra, 2. febr. 1908
16. K. Costa, Brat Martin, 9. febr. 1908
17. I. S. Turgenjev, Tuji kruh, 16. febr. 1908
18. K. Costa, Brat Martin, 23. febr. 1908
19. S. H. Mosenthal, Debora, 15. marca 1908

20. B. Buchbinder, On in njegova sestra, 21. nov. 1908 in G. Davis, Katakombe, 22. nov. 1908
21. A. Ohorn, Bratje sv. Bernara, 11. okt. 1908
22. I. Cankar, Kralj na Betajnovi, 18. dec. 1908
23. E. Raupach, Mlinar in njegova hči, 1. nov. 1908
24. P. Rosegger, Na sodnji dan, 1. nov. 1908
25. J. Štoka, Moč uniforme, 17. jan. 1909
26. O. Ernst, Odgojitelj Lanovec, 24. jan. 1909.

M.C.

I cartelloni del teatro sloveno di Trieste dal 1904 al 1920

Il teatro sloveno di Trieste annunciava le sue rappresentazioni e le distribuzioni delle parti sul giornale Edinost e anche con i cartelloni e con i fogli volanti. La maggior parte di questi ultimi si sono persi nell'incendio di Narodni dom. Qualche grande cartellone è conservato nella biblioteca del Seminario Minore a Vipava. Dovrebbe trovarvisi anche la collezione dei cartelloni teatrali dalla collezione di Matija Sila e di Albin Kjuder.